

Obsah

Úvodem	9
I. TEXT, ČTENÍ A VÝKLAD	13
1. Kázání na biblický text?	15
1.1. Možnosti	15
1.2. Námitky	16
1.3. Pohled do historie	17
1.4. Proč tedy biblický text?	18
1.4.1. <i>Verbum externum</i>	18
1.4.2. Oblak svědků	18
1.4.3. Diferenciace a koncentrace	19
2. Predikabilita	21
3. Text a čtení	23
3.1. Co je text?	23
3.2. Čtení a porozumění	23
4. Text a výklad	25
4.1. Odklon od diachronie	25
4.2. Strukturalismus	26
4.3. Některé nové metody	28
4.4. Co řekne homiletický exeget	32
5. Interkulturní hermeneutika	36
II. HOMILETICKÁ EXEGESE	39
6. Přístupy (část teoretická)	41
6.1. Existuje „homiletická exegese“	41
6.2. Základní hermeneutický problém	42
6.3. Mlčení textu nebo otevřený text?	45
6.4. Exkurs: <i>Quattuor sensus Scripturae?</i>	47
6.5. Podobenství a solitéry	49
6.6. Intertextualita – kanonický přístup	51
6.7. Exkurs: Starý zákon v Novém	56
6.8. Biblické motivy	58
6.9. Dějiny působení	59
6.10. Shrnutí a teze	60
6.11. Shrnutí příkladem	63
7. Postupy (část praktická)	67
7.1. K textu: předexegetické operace	67

7.1.1.	Volba textu	67
7.1.2.	Meditace	70
7.1.2.1.	Předporozumění: <i>reader-response</i> 1	71
7.1.2.2.	Zástupné naslouchání (<i>Priestly listening</i>): <i>reader-response</i> 2	72
7.1.2.3.	„Přežvykovat text“ (Luther)	73
7.2.	V textu: exegetické operace	74
7.2.1.	Čti text jako text	74
7.2.2.	Pokus se o vlastní překlad	76
7.2.3.	Exkurs o používání konkordance	79
7.2.4.	Zkoumej „anatomii textu“	80
7.2.4.1.	Urči druh (žánr) textu	80
7.2.4.2.	Identifikuj hranice textu	81
7.2.4.3.	Věnuj pozornost slovesům	81
7.2.5.	Některé další rétorické prostředky	83
7.2.5.1.	Paralelismus membrorum	83
7.2.5.2.	Ostatní (výběrem)	84
7.2.6.	Intertextualita a dějiny působení	85
7.2.6.1.	Intertextualita	85
7.2.6.2.	Dějiny působení	88
7.3.	O používání komentářů	91
7.3.1.	Proč vlastně čist komentáře	91
7.3.2.	Kdy a jak čist komentáře	93
7.3.3.	Jaké komentáře čist	94
II. ROZVEDENÍ A PŘÍKLADY		99
8.	Co je kázání?	102
8.1.	Proč kázání?	103
8.2.	Funkce kázání	105
9.	Kázání evangelia?	107
9.1.	Exkurs: Hermeneutika svědectví	108
10.	Alternativa nebo polemika?	110
11.	Ježíšova podobenství	112
11.1.	Několik rad homiletickému vykladači podobenství	113
12.	Stvoření – pozvání k chvále, pozvání k moudrosti, pozvání k času	116
12.1.	Pozvání k chvále: doxologie	116
12.2.	Pozvání k důvěře ve Slovo: zpráva o stvoření světa	119
12.3.	Pozvání k životní orientaci: sapienciální texty	121
12.4.	Nabídka času, budoucnosti	125
13.	Pozvání do velkého příběhu	127
13.1.	O příbězích obecně	128
13.1.1.	Příběh a vyprávění	128
13.1.2.	Kdo je vypravěč?	129

13.1.3. Jak vyprávěný příběh působí?	131
13.2. Příběhy bible	131
13.2.1. Svět příběhů bible	132
13.3. Velký příběh	134
13.4. Vznik Hospodinova lidu: praotci	137
13.4.1. Vyvolený lid	137
13.4.2. Communio viatorum	138
13.5. Za hranicemi dějin (apokalyptické texty)	139
13.5.1. Jak s takovými texty kazatelsky naložíme?	140
13.6. Komprimované příběhy: genealogie	144
14. Prorocké texty	149
14.1. Protest proti idolatrii: Člověk k obrazu Božímu	152
14.2. Protest proti hříchu: člověk povolán ke svobodě	154
14.3. Priorita malého, slabého	156
15. Předpisy mojžíšského zákona	159
15.1. Alternativa k fascinaci ekonomickou realitou: promíjení dluhů a milostivé léto	160
15.2. Řád oběti: Defatalizace lidské viny	165
16. Příběh Ježišův	169
16.1. Ježišovy zázraky	173
16.2. Ježišova smrt	180
16.2.1. Exkurs: Kristova zástupná oběť	187
17. Mezitím na tomto světě: novozákonní epištoly	190
17.1. Ospravedlnění	191
17.2. Poddání buďte: Epištolní parénéze	198
18. Žalmy: propůjčená řeč	204
18.1. Řeč žalmů	206
18.2. Ztracená a navrácená řeč	208
18.3. Žalmy náruku	210
18.4. Hymny a chvály	219
IV. PŘÍPRAVA KÁZÁNÍ	227
19. Osnova	230
19.1. Exkurs: Problematika skopusu a střídání perspektiv u výprav- ných textů	232
19.2. Rétorická hlediska	233
20. Úvod a závěr	235
20.1. Úvod	235
20.1.1. Důvody proti úvodům	235
20.1.2. Důvody ve prospěch úvodů	235
20.2. Závěr kázání	236
20.2.1. Možnosti závěru, které se uplatňují	237
21. Ilustrace	240

Obsah

22. Specifické stylové prostředky. Redundance	242
22.1. <i>Personae</i>	242
22.1.1. První osoba singuláru	242
22.1.2. První osoba plurálu	243
22.1.3. Druhá osoba plurálu i singuláru	244
22.2. Redundance	244
23. Jazyk kázání	247
23.1. <i>Sermo humilis, sublimis</i>	247
23.2. Elaborovaný, restringovaný kód	248
23.3. Zvláštní obezřetnosti vyžaduje	248
24. Zpětná vazba: Dvojí bázeň	250
Rejstřík biblických míst	252
Rejstřík jmenný (výběr)	253
Literatura	256